

ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ВИЩІЙ ОСВІТІ ЯК ІНСТРУМЕНТ АНАЛІЗУ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ОСВІТНІХ СИСТЕМ: КЕЙС ОКСФОРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Юлія Заячук

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Туган-Барановського, 7, Львів, Україна, UA-79005*

University of Oxford,

Norham Gardens Srt., 15, Oxford, UK-OX2 6PY

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5861-2761>

e-mail: yuliya.zayachuk@lnu.edu.ua

Проведено експертний аналіз освітньої системи Оксфордського університету як приклад ефективної університетської моделі в умовах глобалізації та інтернаціоналізації вищої освіти. Дослідження ґрунтується на поєднанні документального аналізу, емпіричних спостережень, отриманих у процесі наукового стажування, та експертної інтерпретації.

Аналіз проведено за системою критеріїв, що охоплюють інституційно-управлінську модель, педагогічні підходи, дослідницько-ресурсну інфраструктуру, академічну культуру та систему забезпечення якості освіти. Особливу увагу приділено таким елементам, як колегіальна структура управління, тьюторська система навчання (tutorials), інтеграція дослідження і викладання, а також механізми формувального оцінювання та академічної підтримки студентів.

Визначено основні механізми функціонування освітньої моделі Оксфордського університету, зокрема поєднання інституційної автономії та централізованих стандартів, розвиток індивідуалізованого навчання, функціонування потужної дослідницької інфраструктури та багаторівневої системи забезпечення якості. Обґрунтовано, що її ефективність забезпечується системою взаємодією організаційних, педагогічних, ресурсних і культурних компонентів.

Додатково з'ясовано, що важливу роль у забезпеченні якості відіграють академічна культура, традиції університету та інтернаціоналізація освітнього середовища, які формують високий рівень мотивації та академічної відповідальності студентів і викладачів.

Окреслено імплементаційний потенціал окремих елементів цієї моделі для адаптації в інших освітніх середовищах. Доведено, що експертна діяльність є ефективним інструментом аналізу університетських освітніх систем, даючи змогу виявляти основні механізми їх функціонування та оцінювати можливості їх застосування в різних освітніх контекстах.

© Заячук Ю., 2026

Матеріали поширюються на умовах міжнародної ліцензії
Creative Commons Attribution Non-Commercial 4.0

Ключові слова: експертна діяльність, система вищої освіти, забезпечення якості вищої освіти, Оксфордський університет, tutorials, інтернаціоналізація вищої освіти, академічна культура.

Постановка проблеми. Умови глобалізації, інтернаціоналізації та зростаючої конкуренції у сфері вищої освіти зумовлюють підвищення вимог до якості освітніх систем та механізмів її забезпечення. У цьому контексті особливого значення набуває експертна діяльність як інструмент аналізу, оцінювання та вдосконалення освітніх практик, а також адаптації кращого міжнародного досвіду.

Сучасні дослідження у сфері вищої освіти демонструють зростаючий інтерес до питань забезпечення якості, університетського врядування, інтернаціоналізації та трансформації педагогічних моделей. Водночас у науковому дискурсі недостатньо розробленим залишається питання застосування експертної діяльності як комплексного інструменту аналізу конкретних університетських освітніх систем, зокрема провідних світових університетів.

Проблема полягає у відсутності цілісного підходу до аналізу університетських моделей, який би давав можливість не лише описати їх окремі елементи, а й виявити системні механізми забезпечення якості освіти, оцінити їх ефективність та визначити можливості адаптації в інших освітніх контекстах.

Під цим кутом зору особливої актуальності набуває дослідження провідних університетських систем світу, зокрема Оксфордського університету, як прикладу ефективного поєднання традицій та інновацій у забезпеченні якості освіти. Оксфорд представляє унікальну модель поєднання інституційної автономії, персоналізованого навчання, розвиненої дослідницької інфраструктури та усталеної академічної культури, що забезпечує стабільно високі результати у сфері вищої освіти.

Під експертною діяльністю у цій статті розуміємо систематизований процес оцінювання освітніх практик і формування висновків на основі визначених критеріїв якості, що поєднує аналіз політик і документів, емпіричні спостереження та порівняльну інтерпретацію. Такий підхід дає змогу перейти від опису освітньої системи до виявлення основних механізмів її функціонування та визначення потенціалу для творчого використання в сучасному українському контексті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематику функціонування та розвитку систем вищої освіти активно досліджують в умовах глобалізації та інтернаціоналізації освітнього простору. У цьому напрямі варто відмітити праці вітчизняних і зарубіжних дослідників, зокрема Н. Авшенюк [1], А. Сбруєвої [9], а також U. Teichler [19], J. Knight [18], H. Schuetze [20], у яких аналізовано структурні зміни у вищій освіті, академічну свободу та еволюцію університетських систем.

Окремий напрям досліджень пов'язаний із *проблемами забезпечення якості освіти*. У сучасних працях розглянуто механізми внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості, роль університетської автономії, стандартизації освітнього процесу та оцінювання результатів навчання. У цьому контексті важливими є класичні та сучасні підходи до розуміння якості у вищій освіті. Зокрема, у дослідженнях L. Harvey [16] та D. Green [17] якість розглянуто як багатовимірне явище, що містить різні інтерпретації – від відповідності стандартам до трансформаційного впливу освіти.

Важливого значення набувають також дослідження, присвячені проблемам університетського врядування, що розглядають університет як складну багаторівневу систему [4]. Такий підхід підкреслює важливість гнучких організаційних структур і прозорості управлінських процесів у забезпеченні якості вищої освіти, водночас будучи релевантним для аналізу освітніх систем провідних університетів, зокрема Оксфордського, де поєднання автономії та координації є головною характеристикою управління.

Окремі дослідження [7] також акцентують увагу на ролі академічного персоналу в університетському врядуванні, зокрема у закладах вищої освіти Великої Британії, де активно розвиваються механізми залучення академічної спільноти до процесів прийняття рішень та функціонування комітетів і експертних груп.

Наукові роботи також зосереджуються на аналізі системи внутрішнього забезпечення якості в Оксфордському університеті [6]. Дослідження політики академічної доброчесності у закладах вищої освіти Великої Британії свідчать про наявність цілісної системи регулювання, що містить як нормативні механізми, так і інституційні практики її забезпечення [10].

У сучасних українських дослідженнях увагу акцентовано на необхідності вдосконалення системи забезпечення якості вищої освіти в контексті євроінтеграції та післявоєнного відновлення [8]. Водночас систему забезпечення якості розглядають як багатовимірну, таку, що охоплює організаційні, ресурсні та управлінські компоненти, а також функціонування внутрішніх і зовнішніх механізмів контролю якості на інституційному, державному та міжнародному рівнях [3].

Важливе місце в сучасних дослідженнях посідає також *проблема експертної діяльності в освіті*, яку розглядають як інструмент аналізу, оцінювання та вдосконалення освітніх систем. Експертний підхід дає змогу проводити комплексне дослідження освітніх практик через систему критеріїв і показників, що особливо актуально в умовах реформування вищої освіти.

Дослідження підготовки експертів у галузі освіти підкреслюють складність і багатовимірність експертної діяльності. Зокрема, увагу акцентують на її нормативно-правових засадах, принципах та ролі у забезпеченні якості освіти. [5]. Дослідники також розглядають експертну діяльність у контексті експертно-консультативної взаємодії, що передбачає поєднання оцінювання,

аналітичної інтерпретації та надання рекомендацій у процесі прийняття управлінських рішень в освіті [2].

Окремі аспекти педагогічних практик університетів досліджують в контексті розвитку критичного мислення, академічного письма та індивідуалізації навчання. Зокрема, наявні дослідження демонструють багатовимірність тьюторської системи (tutorials) як форми навчання та різні підходи до їх інтерпретації студентами і викладачами [11, 12]. Утім, у науковій літературі тьюторську систему Оксфордського університету розглядають як унікальну педагогічну модель, спрямовану на розвиток критичного мислення, академічної автономії та індивідуалізацію навчання [22].

Отже, функціонування tutorials детально аналізують у межах емпіричних магістерських робіт, виконаних в Оксфордському університеті. У цих дослідженнях розглянуто питання сприйняття студентами тьюторської системи, взаємозв'язку між навчанням та оцінюванням, особливості організації навчального процесу, а також роль tutorials у розвитку критичного мислення та академічної культури [13–15; 21].

Водночас аналіз наукової літератури свідчить, що питання застосування експертної діяльності як інструменту комплексного аналізу конкретної університетської системи, зокрема провідного світового університету, залишається недостатньо розробленим. Це зумовлює актуальність цього дослідження, спрямованого на експертний аналіз освітньої системи Оксфордського університету.

Мета статті – проведення експертного аналізу освітньої системи Оксфордського університету як цілісної університетської моделі з метою виокремлення механізмів, що забезпечують академічну якість, а також визначення їх потенціалу для адаптації в інших освітніх середовищах. Дослідження ґрунтується на комбінованій методології, що містить документальний аналіз університетських політик і ресурсів, експертну оцінку, а також емпіричні спостереження, виконані авторкою під час наукового стажування на факультеті освіти Оксфордського університету. Такий підхід дає можливість поєднати зовнішній аналітичний погляд із дослідженням освітніх практик “зсередини” університетського середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оксфорд як університетське місто є не лише географічним, а й інституційним контекстом, у якому формується особлива академічна культура. Висока частка студентського населення Оксфорда та концентрація університетських підрозділів створюють середовище, сприятливе для інтенсивної академічної комунікації та швидкого поширення знань. З експертної точки зору, це є важливим чинником підтримки якості освітнього процесу, хоча й потребує відповідної інфраструктури та управлінської координації.

У межах дослідження експертний аналіз освітньої системи Оксфордського університету проводять за такими критеріями:

- інституційно-управлінська модель;
- педагогічна модель;
- дослідницько-навчальна та ресурсна інфраструктура;
- академічна культура, відбір студентів та репутація;
- система забезпечення якості освіти та стандарти освітнього процесу.

Кожен із зазначених критеріїв розглядають через відповідні індикатори, що дає змогу перейти від опису освітньої системи до її аналітичної інтерпретації та виявлення основних механізмів функціонування. Такий підхід відповідає сучасним уявленням про експертну діяльність у сфері вищої освіти як інструменту аналізу та оцінювання освітніх систем.

1. Інституційно-управлінська модель Оксфорда

Інституційно-управлінська модель Оксфордського університету базується на *колегіальній системі (collegiate system)*, яка передбачає поєднання центральної університетської структури з мережею автономних коледжів [25]. Університет виконує функції загального академічного керівництва, визначає стандарти освітніх програм, організовує іспити та присуджує наукові ступені, тоді як коледжі є незалежними інституціями з власними фінансами, управлінням і традиціями, забезпечуючи безпосередній навчальний і соціальний супровід студентів. Кожен студент є членом певного коледжу, який формує його академічне середовище та освітній досвід.

З експертної точки зору, така структура є індикатором високого рівня інституційної автономії та функціональної диференціації. Наявність 39 коледжів і постійних приватних залів свідчить про децентралізований характер управління, у якому автономія поєднується з єдиними академічними стандартами. Це забезпечує баланс між централізованим контролем якості та гнучкістю освітніх практик на рівні окремих підрозділів. Така організаційна модель створює передумови для ефективного функціонування системи забезпечення якості на всіх рівнях університету.

Колегіальна система виконує кілька основних функцій у забезпеченні якості освітнього процесу. По-перше, вона створює умови для персоналізованого навчання та соціальної інтеграції студентів через малі академічні спільноти. По-друге, забезпечує різноманітність педагогічних підходів, оскільки окремі коледжі формують власні освітні "мікрокультури". По-третє, сприяє внутрішній конкуренції та інноваціям, зберігаючи узгодженість освітнього процесу через загальноуніверситетські стандарти та координаційні механізми.

Водночас така модель передбачає і виклики. Високий рівень автономії коледжів може ускладнювати уніфікацію політик забезпечення якості та призводити до нерівномірності ресурсного забезпечення. Вирішальне значення мають механізми координації між університетом і коледжами.

Аналіз дає можливість констатувати, що колегіальна система Оксфорда є не лише організаційною формою, а й одним із основних механізмів забезпечення

якості освіти, оскільки поєднує інституційну автономію, структуроване управління та академічну координацію, демонструючи ефективну модель поєднання централізованого управління та інституційної автономії.

2. Педагогічна модель Оксфорда: tutorials

У вищій освіті одним із поширених підходів до навчання, спрямованих на поглиблення знань, є “Оксфордський” tutorial – персоналізований сократівський підхід, за яким викладач обговорює питання, пов’язані з курсом, з кількома студентами [12].

На тьюторській системі (tutorials), яка є головним елементом персоналізованого навчання, базується педагогічна модель Оксфордського університету. Така модель навчання формує високий рівень залученості студентів у навчальний процес. Tutorials – це регулярні заняття в малих групах або індивідуально, що організовуються на рівні коледжів. Вони доповнюють лекційну та факультетську діяльність і спрямовані на розвиток критичного мислення та академічного письма. Такий формат навчання забезпечує безпосередню взаємодію між студентом і викладачем та формує індивідуальну освітню траєкторію.

З експертної точки зору, tutorials є індикатором високого рівня персоналізації освітнього процесу. Їх ефективність зумовлена низьким співвідношенням викладачів і студентів, регулярністю академічного контакту та орієнтацією на активну участь студента в навчанні. Особливістю цієї моделі є фокус на письмовому й усному академічному дискурсі, що реалізується через систематичне написання есе, їх обговорення та критичний аналіз. Tutorials працюють як інструмент формувального оцінювання й академічного наставництва – вони підвищують когнітивну глибину, мотивацію й академічну автономію студентів.

Ефективність ролі tutorials у навчальному процесі підтверджується й результатами емпіричних досліджень студентського досвіду Оксфордського університету. Зокрема, аналіз інтерв’ю зі студентами, проведений у дослідженні “Variation in students’ experiences of the «Oxford Tutorial»” [11], дає змогу виокремити якісно різні підходи до сприйняття tutorials як форми навчання.

Водночас специфіка “оксфордського tutorial” полягає у його інтегрованості в загальну систему навчання. Tutorials не є ізольованою формою занять, а є завершальним етапом інтенсивного навчального циклу, який охоплює самостійну підготовку студента, виконання письмових завдань (есе або problem sheets) та подальше їх обговорення.

Аналіз дає змогу констатувати, що tutorials є складним педагогічним механізмом, який поєднує індивідуалізацію навчання, формувальне оцінювання та розвиток критичного мислення, забезпечуючи перехід від відтворення знань до їхнього активного конструювання.

Водночас така модель передбачає і певні обмеження. Висока ресурсомісткість tutorials, зокрема потреба у значній кількості

висококваліфікованих викладачів і часу на індивідуальну роботу зі студентами, ускладнює її масштабування.

Отже, tutorials варто розглядати не як універсально досконалу модель, а як складний педагогічний інструмент, ефективність якого залежить від способу його реалізації.

3. Дослідницько-навчальна та ресурсна інфраструктура

Дослідницько-навчальна інфраструктура Оксфордського університету є одним із головних чинників, що забезпечують якість освітнього процесу та розвиток академічної спільноти. До її складу ми віднесемо Bodleian Libraries [23], онлайн-каталог SOLO [30], навчальні воркшопи iSkills [27], Researcher Hub [28], Oxford Research Staff Society [29] та платформу Oxford Talks (тепер Oxford Events) [26]. У сукупності ці ресурси створюють багаторівневу систему підтримки студентів, викладачів і дослідників, спрямовану на розвиток інформаційної грамотності, навичок наукового пошуку, академічного письма та публічної наукової комунікації.

З експертної точки зору, Bodleian Libraries та SOLO виконують не лише функцію доступу до джерел, а й є інструментами формування дослідницької культури. Можливість швидкого пошуку книг, статей, електронних ресурсів, дисертацій і рідкісних видань забезпечує студентам та науковцям безперервний доступ до актуальної академічної інформації. Водночас iSkills сприяє розвитку практичних компетентностей, пов'язаних із пошуком, відбором, оформленням і використанням наукових джерел, що є важливою умовою якісної дослідницької роботи.

Окрім значення має Researcher Hub, який забезпечує підтримку дослідників на різних етапах їхньої академічної траєкторії. Цей ресурс можна розглядати як механізм супроводу професійного розвитку, що поєднує інформаційну, консультаційну та комунікативну функції. З експертної точки зору, наявність такого сервісу свідчить про високу інституційну увагу до потреб дослідника як учасника університетської спільноти, а також про орієнтацію університету на довгострокове формування наукового потенціалу.

Важливим елементом цієї інфраструктури є й Oxford Talks, який забезпечує академічну комунікацію, поширення інформації про лекції, семінари, конференції та інші події. Саме ця платформа демонструє, що в Оксфорді дослідження і викладання функціонують у тісному взаємозв'язку (research-teaching nexus): студенти й викладачі мають змогу долучатися до актуальних наукових дискусій, знайомитися з новими дослідженнями та брати участь у міждисциплінарних подіях. Це свідчить про те, що освітній процес в Оксфорді не обмежується аудиторним навчанням, а розгортається в ширшому академічному середовищі, де знання постійно оновлюється, обговорюється й інтегрується в навчання.

Показовим прикладом реалізації цієї логіки стала ініційована авторкою серія лекцій “Ukrainian Higher Education in Times of War” у межах Global Public

Seminars on Comparative and International Education [24]. З одного боку, цей досвід засвідчує відкритість Оксфордського університету до міжнародної проблематики та міждисциплінарного діалогу; з іншого – він демонструє можливість інтеграції української тематики у глобальний академічний простір. З експертної точки зору, такий формат підтверджує, що інституційна інфраструктура університету не лише забезпечує доступ до знань, а й створює умови для їхнього виробництва, поширення та публічного обговорення.

Це свідчить про те, що якість освіти в Оксфорді підтримується не лише навчальними практиками, а й потужною інституційною інфраструктурою, яка забезпечує доступ до знань, дослідницьку підтримку та академічну комунікацію.

Аналіз дає змогу констатувати, що ресурсна та дослідницька інфраструктура Оксфордського університету є системоутворювальним елементом якості освіти. Вона поєднує доступ до знань, підтримку досліджень, академічну комунікацію та міждисциплінарну взаємодію.

4. Академічна культура, відбір і репутація

Академічна культура Оксфордського університету є важливим системоутворювальним чинником, що визначає не лише організацію освітнього процесу, а й загальний рівень академічної якості. Вона формується через поєднання інтернаціоналізації освітнього середовища, високого рівня селекції студентів, розвиненої системи підтримки таланту, історичних традицій та глобальної репутації університету.

Значну роль у формуванні академічного середовища відіграє *міжнародний склад студентства*: близько третини студентів Оксфорда становлять іноземні громадяни, які представляють понад 140 країн світу. Така інтернаціоналізація створює умови для міжкультурної комунікації, обміну досвідом і формування глобального академічного мислення.

Відбір і підтримка таланту є ще одним основним елементом освітньої моделі Оксфорда. Вступ до університету характеризується високою конкуренцією та багаторівневою процедурою селекції, яка містить оцінювання академічних досягнень, рекомендацій, результатів співбесід, в окремих випадках – вступних випробувань. Високий конкурс на навчання формує середовище, у якому зосереджуються найбільш підготовлені та мотивовані студенти.

Водночас університет пропонує широкий спектр *стипендійних програм*, які забезпечують доступ до освіти для талановитих студентів з різних країн. Така політика сприяє залученню найкращих студентів незалежно від їхнього соціально-економічного становища. Аналіз дає змогу констатувати, що поєднання жорсткого відбору та розвиненої системи підтримки формує середовище високої академічної мотивації та відповідальності.

Культура та традиції відіграють особливу роль у формуванні академічного середовища. Оксфордський університет зберігає багатовікові церемонії, академічні ритуали, традиційні іспити, а також усталені форми академічної взаємодії між студентами і викладачами. З експертної точки зору,

такі традиції виконують функцію соціалізації студентів в академічну спільноту, формують відчуття належності та підтримують високі стандарти академічної етики.

Зовнішній вплив і репутація Оксфордського університету є важливими індикаторами його освітньої моделі. Університет стабільно посідає провідні позиції у світових рейтингах (THE, QS), а серед його випускників і викладачів – численні лауреати Нобелівської премії, політичні лідери, а також відомі діячі науки, культури та суспільного життя.

Високий рівень конкуренції на вступ і значна концентрація академічно сильних студентів і викладачів створюють середовище, у якому *досягнення стають нормою*. Це свідчить про те, що репутація університету є не лише наслідком історичних традицій, а й результатом системної роботи з формування академічної якості, підтримки досліджень і розвитку людського капіталу.

З експертної точки зору, поєднання інтернаціоналізації освітнього середовища, селекції, традицій та глобальної репутації формує особливу академічну культуру Оксфорда, яка є не лише фоном освітнього процесу, а й невід'ємною його складовою. Така культура забезпечує високий рівень мотивації студентів, підтримує академічні стандарти та підсилює конкурентоспроможність та репутацію університету на глобальному рівні.

5. Система забезпечення якості освіти та стандарти освітнього процесу

Система забезпечення якості освіти в Оксфордському університеті є комплексною та багаторівневою, поєднуючи внутрішні механізми академічного контролю із зовнішніми індикаторами ефективності, зокрема позиціями у світових рейтингах, і репутаційними показниками. Вона ґрунтується не лише на формалізованих процедурах, а й на усталеній академічній культурі, що підтримує високі стандарти навчання та досліджень.

У цьому зв'язку важливо наголосити, що йдеться *не просто про "якість" як результат*, а про *систему механізмів її забезпечення та підтримки*, які функціонують на різних рівнях освітнього процесу. Першим основним механізмом є *регулярне оцінювання результатів навчання*. Другим – *структурованість освітнього процесу*. Третім – *розподіл ролей і відповідальності* між різними рівнями університетської системи. Як уже було зазначено, особливістю Оксфорда є чітке розмежування функцій між університетом, факультетами та коледжами, що забезпечує поєднання централізованих стандартів із локальним контролем якості навчання. Четвертим механізмом є *інтеграція дослідження і викладання*. Результати наукових досліджень безпосередньо впроваджуються у навчальний процес, що дає студентам можливість працювати з актуальними науковими проблемами та бути залученими до дослідницької діяльності. П'ятим, зовнішнім механізмом, є *рейтинги та репутаційні показники*, що виконують функцію не лише оцінювання, а й регулювання якості. Нарешті, важливим "м'яким" механізмом є *академічна культура та культура*

відповідальності. Усталені академічні традиції, високі очікування щодо якості навчання та досліджень, а також внутрішня мотивація студентів і викладачів формують середовище, у якому підтримка стандартів стає невід'ємною частиною щоденної академічної практики.

Аналіз дає змогу констатувати, що якість освіти забезпечується не лише формальними процедурами, а й цілісною системою академічних вимог, інституційної координації та взаємодії різних рівнів університетської структури. У цьому контексті експертна діяльність є інструментом виявлення та інтерпретації таких механізмів, що допомагає не лише описати освітню систему, а й оцінити її ефективність і потенціал для адаптації в інших освітніх середовищах.

Висновки. Проведений експертний аналіз освітньої системи Оксфордського університету дав змогу виявити комплекс взаємопов'язаних чинників, що забезпечують її ефективність і стабільно високий рівень якості освіти. Визначено, що головною особливістю цієї моделі є не окремі інституційні або педагогічні елементи, а їх системна взаємодія, яка формує цілісне академічне середовище.

З'ясовано, що якість освіти в Оксфордському університеті забезпечується через поєднання інституційної автономії та колегіальної структури управління, персоналізованого навчання (tutorials), розвиненої дослідницько-ресурсної інфраструктури, інтернаціоналізації освітнього середовища, високого рівня селекції студентів, а також усталеної академічної культури та традицій. Важливу роль відіграє багаторівнева система забезпечення якості, яка охоплює структурованість освітнього процесу, регулярне оцінювання результатів навчання та інтеграцію дослідження і викладання.

Обґрунтовано, що система забезпечення якості в Оксфорді функціонує як сукупність взаємодоповнювальних механізмів – організаційних, педагогічних, ресурсних і культурних, – що дає змогу підтримувати високі академічні стандарти. Такий підхід підтверджує, що якість освіти є не лише результатом, а й наслідком цілеспрямовано вибудованої системи її забезпечення.

Завдяки проведеному дослідженню визначено, що окремі елементи освітньої моделі Оксфордського університету мають потенціал для адаптації в інших освітніх середовищах. Водночас їх імплементація потребує врахування національних особливостей, ресурсних обмежень та інституційного контексту. Перспективи подальших досліджень пов'язані з поглибленим порівняльним аналізом університетських моделей та розробленням практичних механізмів впровадження кращих освітніх практик у національні системи вищої освіти.

1. *Авиенюк Н.* Тенденції розвитку транснаціональної вищої освіти у другій половині XX – на початку XXI ст. Київ : Інститут обдарованої дитини, 2015.

2. *Боднар О., Івасів О.* Специфіка розвитку експертно-консультативної діяльності в умовах модернізації освіти. Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. 2019. Вип. 34. С. 3–12. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vpe.2019.34.10568>
3. *Бучківська Г., Барановська В.* Система забезпечення якості вищої освіти: вітчизняний досвід та сучасний стан розвитку. Освітні обрії. 2024. № 1 (58). С. 4–8.
4. *Драч І., Литвинова С.* Дослідницьке врядування в сучасному університеті в умовах відкритої науки. Інформаційні технології і засоби навчання. 2020. Т. 80, № 6. С. 326–345. DOI: [10.33407/itlt.v80i6.4094](https://doi.org/10.33407/itlt.v80i6.4094)
5. *Корсікова К., Потапова Н.* Проблема професійної підготовки експертів у галузі освіти: огляд змісту навчальних програм. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. № 1 (19). С. 637–648. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-1\(19\)-637-648](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-1(19)-637-648)
6. *Мороз С., Марущенко В., Бука І., Тищук О.* Система внутрішнього забезпечення якості Оксфордського університету: детермінанти впливу держави на підготовку конкурентоспроможного людського капіталу. Вісник Національного технічного університету “ХПІ”. Серія : Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. 2025. № 1. С. 54–60. DOI: <https://doi.org/10.20998/2227-6890.2025.1.08>
7. *Паламарчук О.* Роль академічного персоналу в ефективному врядуванні університетів Великої Британії. Теорія і методика управління освітою. 2019. Вип. 19. Т. 3. С. 165–168. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2019-19-3-34>
8. Розвиток систем забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти в контексті стійкого розвитку : монографія / О. Воробйова, В. Луговий, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, В. Ткаченко ; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2024. 92 с. DOI: <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-44-1-2024>
9. *Сбруєва А.* Інтернаціоналізація вищої освіти: пріоритети комплексної стратегії Європейського Союзу. Вища освіта України. 2013. № 3. С. 89–95.
10. *Шинкарук О.* Політика впровадження академічної доброчесності у закладах вищої освіти Великої Британії. Порівняльна професійна педагогіка. 2023. № 13 (1). С. 93–100.
11. *Ashwin P.* Variation in students’ experiences of the “Oxford Tutorial”. Higher Education. 2005. Vol. 50. P. 631–644. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10734-004-6369-6>
12. *Balwant P., Doon R.* Alternatives to the conventional “Oxford” tutorial model: a scoping review. International Journal of Educational Technology in Higher Education. 2021. 18:29. DOI: <https://doi.org/10.1186/s41239-021-00265-y>
13. *Beesemyer L.* Who runs Oxford? An examination of the university’s governance structures. Dissertation submitted to the University of Oxford for the

degree of Master of Science in Higher Education. University of Oxford. Department of Educational Studies. 2006. 58 p.

14. *Berry S.* Undergraduate student perceptions of the Oxford tutorials: an exploratory study. Dissertation submitted to the University of Oxford in partial fulfilment of the requirements for the degree of Master of Science in Educational Research Methodology. University of Oxford. Department of Educational Studies. 2008. 70 p.

15. *Cosgrove R.* Critical thinking in the Oxford tutorial. Thesis submitted to the University of Oxford in partial fulfilment for the degree of M.Sc. in Higher Education. University of Oxford. Department of Education. 2009. 78 p.

16. *Harvey L.* What have we learned from 30 years of Quality in Higher Education: academics' views of quality assurance, Quality in Higher Education. 2024. 30:3. P. 360–375. DOI: 10.1080/13538322.2024.2385793

17. *Harvey L., Green D., Burrows A.* Assessing Quality in Higher Education: a transbinary research project. Assessment & Evaluation in Higher Education. 1993. 18:2. P. 143–148. DOI: 10.1080/0260293930180206

18. *Knight J.* Internationalization remodeled: definition, approaches, and rationales. Journal of Studies in International Education. 2004. Vol. 8, No. 1. P. 5–31.

19. *Teichler U.* Internationalisation trends in higher education and the changing role of international student mobility. Journal of International Mobility. 2017. Vol. 5, No. 1. P. 177–216.

20. *Schuetze H.* University governance reform: the drivers and the driven. University governance and reform: policy, fads, and experience in international perspective. Ed. by Schuetze H., Bruneau W., Grosjean G. New York, 2012. P. 3–10.

21. *Tewari N.* Tutorials and examinations: exploring the apparent misalignment between teaching and assessment at Oxford University. Dissertation submitted to the University of Oxford in partial fulfilment for the degree of M. Sc. Education (Higher Education). University of Oxford. Department of Education. 2015. 108 p.

22. The Oxford tutorial: “Thanks, you taught me how to think”. Ed. by D. Palfreyman. Oxford : Oxford Centre for higher education policy studies, 2008. 128 p.

23. University of Oxford. Bodleian Libraries. URL: <https://www.bodleian.ox.ac.uk/>

24. University of Oxford. Global Public Seminar in CIE: Yuliya Zayachuk. Internationalisation of Ukrainian universities. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=kM2lY2Lm2Tk&list=PLs6wX5YDiDjhiMfEVedHtlspLBGhQr5&index=15&t=118s>

25. University of Oxford. Organisation. URL: <https://www.ox.ac.uk/about/organisation>

26. University of Oxford. Oxford Events. URL: <https://events.ox.ac.uk/>

27. University of Oxford. iSkills workshops. URL: <https://www.bodleian.ox.ac.uk/ask/workshops/>

28. University of Oxford. Researcher Hub. URL: <https://www.ox.ac.uk/research/support-researchers/researcher-hub>

29. University of Oxford. Oxford Research Staff Society. URL: <https://oxrss.web.ox.ac.uk/>

30. University of Oxford. SOLO. URL: <https://www.bodleian.ox.ac.uk/collections-and-resources/solo>

References

1. Avsheniuk, N. (2015). Tendentsii rozvytku transnatsional'noi vyschoi osvity u druhiy polovyni KhKh – na pochatku KhKhI st. [Trends in the Development of Transnational Higher Education in the Second Half of the 20th and Early 21st. Centuries]. Kyiv: Instytut obdarovanoi dytyny [in Ukrainian].

2. Bodnar, O., Ivasiv, O. (2019). Spetsyfika rozvytku ekspertno-konsul'tativnoi diial'nosti v umovakh modernizatsii osvity [Specific Features of the Development of Expert and Advisory Activity in the Context of Educational Modernization]. *Visnyk L'vivs'koho universytetu. Seriya pedahohichna*, 34, 3–12. <http://dx.doi.org/10.30970/vpe.2019.34.10568> [in Ukrainian].

3. Buchkivs'ka, H., Baranovs'ka, V. (2024). Systema zabezpechennia iakosti vyschoi osvity: vitchyznianyj dosvid ta suchasnyj stan rozvytku [Quality Assurance System in Higher Education: Domestic Experience and Current State of Development]. *Osvitni obrii*, 1 (58), 4–8 [in Ukrainian].

4. Drach, I., Lytvynova, S. (2020). Doslidnyts'ke vriaduvannia v suchasnomu universyteti v umovakh vidkrytoi nauky [Research Governance in the Modern University in the Context of Open Science]. *Informatsijni tekhnologii i zasoby navchannia*, 80, 6, 326–345. 10.33407/itlt.v80i6.4094 [in Ukrainian].

5. Korsikova, K., Potapova, N. (2024). Problema profesijnoi pidhotovky ekspertiv u haluzi osvity: ohliad zmistu navchal'nykh prohram [The Problem of Professional Training of Experts in the Field of Education: A Review of Educational Program Content]. *Aktual'ni pytannia u suchasnij nauksi*, 1 (19), 637–648. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-1\(19\)-637-648](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-1(19)-637-648) [in Ukrainian].

6. Moroz, S., Maruschenko, V., Buka, I., Tyschuk, O. (2025). Systema vnutrishn'oho zabezpechennia iakosti Oksfords'koho universytetu: determinanty vplyvu derzhavy na pidhotovku konkurentospromozhnoho liuds'koho kapitalu [The Internal Quality Assurance System of the University of Oxford: Determinants of State Influence on the Development of Competitive Human Capital]. *Visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu "KhPI". Seriya: Aktual'ni problemy rozvytku ukrains'koho suspil'stva*, 1, 54–60. <https://doi.org/10.20998/2227-6890.2025.1.08> [in Ukrainian].

7. Palamarchuk, O. (2019). Rol' akademichnoho personalu v efektyvnomu vriaduvanni universytetiv Velykoi Brytanii [The Role of Academic Staff in Effective Governance of Universities in the United Kingdom]. *Teoriia i metodyka upravlinnia osvitoiu*, 19, 3, 165–168. <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2019-19-3-34> [in Ukrainian].

8. Rozvytok system zabezpechennia ta vdoskonalennia iakosti vyschoi osvity v konteksti stijkoho rozvytku : monohrafiia [Development of Quality Assurance and

Enhancement Systems in Higher Education in the Context of Sustainable Development] (2024) / O. Vorobjova, V. Luhovyj, O. Palamarchuk, O. Sliusarenko, Zh. Talanova, V. Tkachenko; za red. V. Luhovoho, Zh. Talanovoi. Kyiv: Instytut vyschoi osvity NAPN Ukrainy. <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-44-1-2024> [in Ukrainian].

9. Sbruieva, A. (2013). Internatsionalizatsiia vyschoi osvity: priorityty kompleksnoi stratehii Yevropejs'koho Soiuzu [Internationalization of Higher Education: Priorities of the Comprehensive Strategy of the European Union]. *Vyscha osvita Ukrainy*, 3, 89–95 [in Ukrainian].

10. Shynkaruk, O. (2023). Polityka vprovadzhennia akademichnoi dobrochesnosti u zakladakh vyschoi osvity Velykoi Brytanii [Policy of Implementing Academic Integrity in Higher Education Institutions of the United Kingdom]. *Porivnial'na profesijna pedahohika*, 13 (1), 93–100 [in Ukrainian].

11. Ashwin, P. (2005). Variation in students' experiences of the "Oxford Tutorial". *Higher Education*, 50, 631–644. <https://doi.org/10.1007/s10734-004-6369-6> [in English].

12. Balwant, P., and Doon, R. (2021). Alternatives to the conventional "Oxford" tutorial model: a scoping review. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 18:29. <https://doi.org/10.1186/s41239-021-00265-y> [in English].

13. Beesemyer, L. (2006). Who runs Oxford? An examination of the university's governance structures. Dissertation submitted to the University of Oxford for the degree of Master of Science in Higher Education. University of Oxford. Department of Educational Studies [in English].

14. Berry, S. (2008). Undergraduate student perceptions of the Oxford tutorials: an exploratory study. Dissertation submitted to the University of Oxford in part-fulfilment of the requirements for the degree of Master of Science in Educational Research Methodology. University of Oxford. Department of Educational Studies [in English].

15. Cosgrove, R. (2009). Critical thinking in the Oxford tutorial. Thesis submitted to the University of Oxford in partial fulfilment for the degree of M.Sc. in Higher Education. University of Oxford. Department of Education [in English].

16. Harvey, L. (2024). What have we learned from 30 years of Quality in Higher Education: academics' views of quality assurance, *Quality in Higher Education*, 30:3, 360–375. [10.1080/13538322.2024.2385793](https://doi.org/10.1080/13538322.2024.2385793) [in English].

17. Harvey, L., Green, D. & Burrows, A. (1993). Assessing Quality in Higher Education: a transbinary research project. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 18:2, 143–148. [10.1080/0260293930180206](https://doi.org/10.1080/0260293930180206) [in English].

18. Knight, J. (2004). Internationalization remodeled: definition, approaches, and rationales. *Journal of Studies in International Education*, 8, 1, 5–31 [in English].

19. Teichler, U. (2017). Internationalisation trends in higher education and the changing role of international student mobility. *Journal of International Mobility*, 5, 1, 177–216 [in English].
20. Schuetze, H. (2012). University governance reform: the drivers and the driven. University governance and reform: policy, fads, and experience in international perspective. Ed. by Schuetze H., Bruneau W., Grosjean G. New York, 3–10 [in English].
21. Tewari, N. (2015). Tutorials and examinations: exploring the apparent misalignment between teaching and assessment at Oxford University. Dissertation submitted to the University of Oxford in partial fulfilment for the degree of M.Sc. Education (Higher Education). University of Oxford. Department of Education [in English].
22. The Oxford tutorial: “Thanks, you taught me how to think” (2008). Ed. by D. Palfreyman. Oxford: Oxford Centre for higher education policy studies [in English].
23. University of Oxford. (2026). Bodleian Libraries. Retrieved from <https://www.bodleian.ox.ac.uk/> [in English].
24. University of Oxford. (2024). Global Public Seminar in CIE: Yuliya Zayachuk. Internationalisation of Ukrainian universities. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=kM2lY2Lm2Tk&list=PLs6wX5YDIiDjhiMfEVedHtlIspLBGhQr5&index=15&t=118s> [in English].
25. University of Oxford. (2026). Organisation. Retrieved from <https://www.ox.ac.uk/about/organisation> [in English].
26. University of Oxford. (2026). Oxford Events. Retrieved from <https://events.ox.ac.uk/> [in English].
27. University of Oxford. (2026). iSkills workshops. Retrieved from <https://www.bodleian.ox.ac.uk/ask/workshops#/> [in English].
28. University of Oxford. (2026). Researcher Hub. Retrieved from <https://www.ox.ac.uk/research/support-researchers/researcher-hub> [in English].
29. University of Oxford. (2026). Oxford Research Staff Society. Retrieved from <https://oxrss.web.ox.ac.uk/> [in English].
30. University of Oxford. (2026). SOLO. Retrieved from <https://www.bodleian.ox.ac.uk/collections-and-resources/solo> [in English].

*Стаття: надійшла до редколегії 06.04.2026
доопрацьована 26.04.2026
прийнята до друку 29.05.2026*

**EXPERT ACTIVITY IN HIGHER EDUCATION AS AN ANALYTICAL
FRAMEWORK FOR UNIVERSITY EDUCATIONAL SYSTEMS:
THE CASE OF THE UNIVERSITY OF OXFORD****Yuliya Zayachuk**

*Ivan Franko National University of Lviv,
Tuhan-Baranovskoho Str., 7, Lviv, Ukraine, UA-79005
University of Oxford,
Norham Gardens Str., 15, Oxford, UK-OX2 6PY
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5861-2761>
e-mail: yuliya.zayachuk@lnu.edu.ua*

The article presents an expert analysis of the educational system of the University of Oxford as an example of an effective university model in the context of globalization and internationalization of higher education. The study is based on a combination of document analysis, empirical observations obtained during an academic internship, and expert interpretation.

The analysis is conducted using a system of criteria covering institutional governance, pedagogical approaches, research and resource infrastructure, academic culture, and quality assurance mechanisms. Particular attention is paid to such elements as the collegiate system of governance, the tutorial model of teaching, the integration of research and teaching, as well as formative assessment and academic support mechanisms for students.

The study identifies the key mechanisms underlying the functioning of the University of Oxford's educational model, including the combination of institutional autonomy and centralized standards, the development of personalized learning, a strong research infrastructure, and a multi-level quality assurance system. It is argued that its effectiveness is ensured by the systemic interaction of organizational, pedagogical, resource, and cultural components.

In addition, the study highlights the important role of academic culture, university traditions, and the internationalization of the educational environment in shaping a high level of motivation and academic responsibility among students and academic staff.

The implementation potential of selected elements of this model for adaptation in other educational contexts is outlined. The study demonstrates that expert activity serves as an effective tool for analyzing university educational systems, enabling the identification of key functional mechanisms and the assessment of their applicability across different educational contexts.

Keywords: expert activity, higher education system, quality assurance, University of Oxford, tutorials, internationalization of higher education, academic culture.